

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Agenda Dioecesis Paderbornensis Rituali Romano accommodata

Hermann Werner <Paderborn, Bischof>

Nevhsii, 1687

De exequijs aduitorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36005

quam sepulturæ tradatur, retineatur. Ideoq; die festo missa pro defuncto sepeliendo celebrari poterit, dummodo missa parochialis, vel conventualis haberi possit.

Pallia altaris, aut alia ejus ornamenta, ad ornatum feretri adhiberi non debent, sed cerei accensi ex antiquissimo ritu deferantur, neq; pro ijs quid avare aut indigne extorqueatur, sed consuetudinis jure standum erit. Pauperes vero gratis omnino sepeliantur, lumina & cætera requisita ad sepulturam confraternitatum, vel aliorum ditiorum cura subministrabit.

Quantum fieri poterit, sepulchra Sacerdotum & Clericorum cujuscunq; ordinis à sepulchris laicorum separata sint, & decentiora; atq; ita, ubi commodum fuerit, ut alia pro Sacerdotibus, alia pro inferioris ordinis Ecclesiæ ministris parata sint.

Sacerdos super quotidianas vestes, vestiatur amictu, Alba, Cingulo, Manipulo, Stola, Casulâ, & bireto. Diaconus amictu, Alba, Cingulo, Manipulo super humerum sinistrum, quæ sub axilla dextra annectatur, & Dalmaticâ violaceâ. Subdiaconus amictu, Alba, Cingulo, Manipulo, Tunica. Cæteri Clerici, rulari & superpelliceo, singuli cum tonsura & biretis suis.

Nullum cadaver perpetuæ sepulturæ traditum sine licentia Ordinarij efferrî debet ad alium locum. Nec Clerici deferant cadaver laici, quo libet generis aut dignitatis titulo præditus ille fuerit.

Corpora defunctorum in Ecclesia ponenda sunt pedibus versus altare majus, in Capellis & oratorijs pedibus versus illorum altaria, in cæmeterijs pedibus versus orientem versis. Presbyteri verò habeant caput versus orientem, aut versus altare.

Cæterum nemo Christianus in communionem fidelium defunctus extra Ecclesiam aut cæmeterium sepeliatur, quod si ex necessitate aliter factum fuerit, curetur, ut corpus quam primum poterit, in locum sacrum transferatur, & interim semper Crux capiti ejus apponatur.

Arcendi autem sunt ab Ecclesiasticâ Sepulturâ.

Primo. Pagani, Judæi, omnes infideles, hæretici, & eorum fautores, Apostatæ à Christianâ fide, schismatici, publicè excommunicati majori excommunicatione, nominatim interdicti, & ij, qui sunt in loco interdicto, eo durante.

Secundo. Seiplos occidentes, nisi id ex infania accidat, & ante mortem dederint signa pœnitentiæ.

Tertio. Morientes in duello, etiam si ante mortem dederint signa pœnitentiæ. Item Manifesti & publici peccatores, qui sine pœnitentia perierunt. Infantes etiam mortui sine baptismo.

Quarto. Omnes ij, de quibus constat publicè, quod semel in anno non susceperint Sacramenta Confessionis & Communionis in Pascha, & absq; ullo signo contritionis obierint.

Ubi verò de his dubium occurrerit, ordinarij consulatur.

De Exequijs adultorum.

Cum defectu cantorum, aliorumq; ministrorum Romani ritualis cæremoniæ alioq; locorum usurpari nequeant, & agenda diocesana hucusq; desuper nihil ordinarit, hinc factum est, ut quivis Parochorum pro suo sibi affectu certum mortuos sepeliendi ritum præscripserit, adeoq; tot sint ferè cæremoniæ, quot Pastores & Parochiæ; hinc attendentes universorû utilitati, ut qui in unâ fidei professione convenimus, etiam in ritu sepeliendorum fidelium non discrepemus, placuit facilem aliquem modum præscribere, quem omnes observare poterunt, & teneantur; exceptis ijs, quibus placuerit se Romano rituali accommodare.

Adulti igitur mane horâ constitutâ à Parocho sepeliantur, & convocetur clerus alijsq; populus signo campanæ, qui in Ecclesia vel ædibus defuncti juxta consuetudinem loci conveniant, & cum Parocho induto superpelliceo & stola nigra, præcedente cruce & aqua benedicta, ordine ad domum defuncti procedant, cerei accenduntur & Parochus ad primum introitum aspergit eam aqua benedicta dicens.

Roge cœlesti reficiat animam tuam Deus in nomine Patris & Filij & Spiritus sancti.

R. Amen.

Deinde subjungit Psalmum vel 50. Miserere &c. vel 129. de profundis.

Miserere mei Deus : Secundum magnam misericordiam tuam.
Et secundum multitudinem miserationum tuarum : dele iniquitatem meam.

Amplius

Amplius lava me ab iniquitate mea : & à peccato meo munda me.

Quoniam iniquitatem meam ego cognosco : & peccatum meum contra me est semper.

Tibi soli peccavi, & malum coram te feci : ut justificeris in sermonibus tuis, & vincas cum judicaris.

Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum : & in peccatis concepit me mater mea.

Ecce enim veritatem dilexisti : incerta & occulta sapientiæ tuæ manifestasti mihi.

Asperges me Domine hyssopo, & mundabor : lavabis me & super nivem dealabor.

Auditui meo dabis gaudium & lætitiã : & exultabunt ossa humiliata.

Averte faciem tuam à peccatis meis : & omnes iniquitates meas dele. Cor mundum crea in me Deus : Et spiritum rectum innova in visceribus meis.

Ne projicias me à facie tua : & Spiritum sanctum tuum ne auferas à me. Redde mihi lætitiã salutaris tui : & Spiritu principali confirma me.

Docebo iniquos vias tuas : & impij ad te convertentur.

Libera me de sanguinibus, Deus, Deus salutis meæ : & exultabit lingua mea justitiã tuam.

Domine labia mea aperies, & os meum annuntiabit laudem tuam.

Quoniam si voluisses, sacrificium dedissem utiq; : holocaustis non delectaberis.

Sacrificium Deo Spiritus contribulatus : cor contritum & humiliatum Deus non despicias.

Benigne fac Domine in bona voluntate tua Sion : ut ædificentur muri Jerusalem.

Tunc acceptabis Sacrificium justitiæ, oblationes & holocausta : tunc imponent super altare tuum vitulos.

Requiem æternam dona eis Domine : & lux perpetua luceat eis :

Pf. 129.

DE profundis clamavi ad te Domine : Domine exaudi vocem meam.

Fiant aures tuæ intendentes : in vocem deprecationis meæ.

Si iniquitates observaveris Domine : Domine quis sustinebit.

Quia aqua te propitiatio est : & propter legem tuam sustinui te Domine.

Sustinuit anima mea in verbo ejus : speravit anima mea in Domino.

A custodia matutina usque ad noctem : speret Israël in Domino.

Quia apud Dominum misericordia : & copiosa apud ipsum redemptio.

Et ipse redimet Israël : ex omnibus iniquitatibus ejus.

Requiem æternam &c. dein flexis genibus.

Kyrie eleison &c. Pater noster &c.

V. Et

V. Et ne nos inducas in tentationem. R. Sed libera nos à malo.

V. A porta inferi. R. Erue Domine animam ejus.

V. Dominus vobiscum. R. Et cum Spiritu tuo.

Oremus.

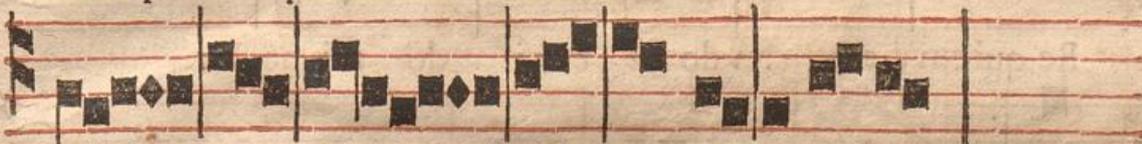
Absolve quæsumus Domine animam famuli tui **N**, ut defunctus sæculo tibi vivat, & quæ per fragilitatem carnis humanâ conversatione commisit. Tu venia misericordissimæ pietatis absterge. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

V. Requiescat in Pace. R. Amen.

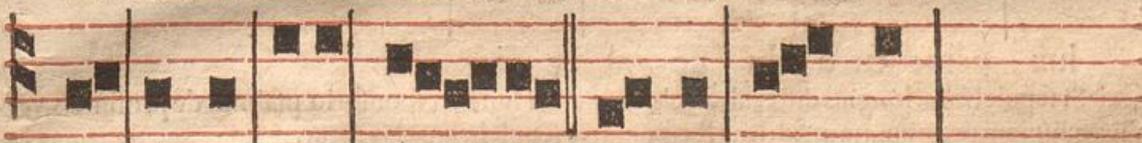
Aspergit tumbam & circumstantes aqua benedicta, & statim portatores suscipiunt, & fit ordinata processio ad Ecclesiam. Ad elevationem tumbæ cantores statim incipiunt canere Pl. Miserere, vel alium hymnum pium, quem prosequuntur usq; ad Ecclesiam.

Cum perventum fuerit ad Ecclesiam, depositam tumbam pedibus laici versus altare versis, Sacerdotis vero capite versus altare posito, aspergit parochus aqua benedicta, & vadit ad Sacristiam, induit vestes Sacras & incipit missam pro defuncto.

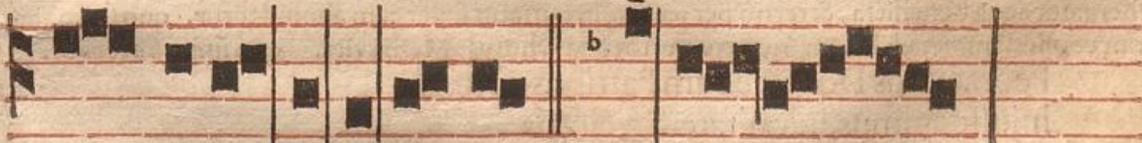
Finito Sacro, ubi moris est, habet concionem funebrem ad populum, quam tamen ita ordinet, ut potius salutem auditorum, quam vanitatem & inanem gloriam spectet finitâ concione, ordinata fit processio ut prius ad tumulum, & canitur.

Li bera me Do mine, de mor te æ ter na

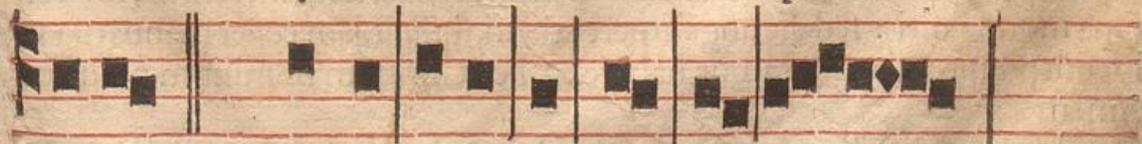
in di e ill a tremen da : Quando cœ li

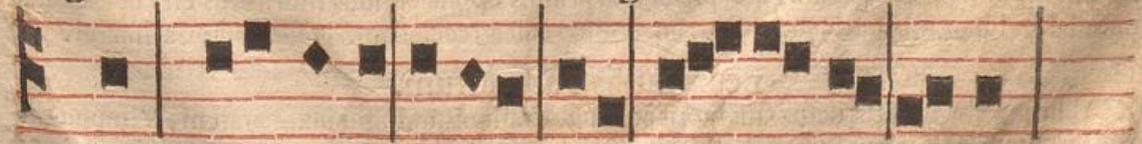
mo ven di sunt, & ter ra : Dum ve

ne ris ju di ca re sæ culum per

ig nem. V. Tremens factus sum ego, & ti meo

dum discus si o ve nerit atque ven tu ra i ra.

F₂

Quan

Quan do coe li mo ven di funt & ter ra. V. Dies
 il la, di es i ræ, ca la mi tatis & mi se ri æ,
 di es magna & a ma ra Val de. Dum veneris. &c.
 Re qui em æ ternam do na e i do mi ne, &
 lux per pe tu a lu ce at e i.

Si sepulchrum longius distet ab Ecclesia, posset huic Responsorio psalmus de profundis, vel alius quispiam præponi, ita ut sub hoc Responsorio sepulchrum claudatur.

Cum perventum fuerit ad sepulchrum, deponitur tumba, quæ ut primum est in sepulchro, aspergatur aqua benedicta, & tertio per pastorem mittatur super eam aliquid terræ. quo facto, statim cooperiatur sepulchrum. quo cooperto canat chorus Media vita. quo finito Sacerdos.

V. Peccavimus Domine cum Patribus nostris.

R. Injuste egimus, iniquitatem fecimus.

Oremus.

Adjuva nos Deus salutaris noster, adjuva nos in tribulationibus, quæ invenerunt nos nimis, & intercedente pro nobis Beata & gloriosa semper virgine dei genitrice Maria, cum sanctis Apostolis Petro & Paulo, atq; B. Andrea cum omnibus sanctis adjuva nos, miserere nostri, & miserere: quia miseri facti sumus in peccatis nostris: & ne permittas nos, sicut meremur, hic pessima morte finire: sed dic angelo percutienti, sufficit, jam cesset manus tua, ut locum pœnitentiæ mereamur habere. Per Christum dominum nostrum. Amen.

Deinde postulet adhuc unum pater & ave pro defuncto à circumstantibus. & pro defunctis, sepultis in cœmeterio, & unum Pater pro eo, qui primus ex præsentibus moriturus est, ut in gratia discedat. His finitis, sub silentio cum cantoribus redit ad ecclesiam. & sic sepultura finiatur.

De Exequijs Parvulorum.

Cum puer baptizatus defunctus fuerit ante usum rationis, induitur juxta ætatem, & imponitur ei corona de floribus, seu de herbis aromaticis, & odoriferis, in signum integritatis carnis, & virgi-